

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
ELM VƏ TƏHSİL NAZİRLİYİ

Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyinin

12.09 2022–ci il tarixli *7531* №-

li əmri ilə təsdiq edilmişdir.

“Yolun süni qurğularının cari təmiri və saxlanması üzrə briqadir”

ixtisası üzrə

Təhsil Proqramı (Kurikulum)

Bakı – 2022

**“Yolun süni qurğularının cari təmiri və saxlanılması üzrə briqadir” ixtisası üzrə
Təhsil Proqramı (Kurikulum)**

1. Təsnifat üzrə ixtisasın şifri (kodu): 030919
2. Məşğulluq təsnifatında kodu:
3. Milli kvalifikasiyalar səviyyəsi: 4
4. Peşə təhsili pilləsi: Texniki peşə təhsili
5. İxtisasın qrupu: Yol maşınlarına xidmət
6. İxtisasın əhatə etdiyi sahələr: Aviasiya, kosmik raket, dəniz texnikası v  nəqliyyat vasitələri
7. Qəbul şərtləri: Tam orta təhsil
8. Tədris müddəti: Tam orta təhsil bazasından: 1 il
9. Attestasiya: Tələbələrin qiymətləndirilməsi “Peşə təhsili pilləsində təhsilalanların attestasiyasının aparılması Qaydası”na uyğun həyata keçiriləcək.

²

İxtisasın adı: Yolun süni qurğularının cari təmiri və saxlanması üzrə briqadir (axşam kursu)									
Təhsil müddəti: 1 il (tam orta təhsil baza)									
№	Bölmələr, təhsil sahələri, modullar (fənlər)	saatların miqdarı	Həftəlik dərslərin miqdarı						Məsələt saatları
			I		II				
			Həftələr						
			5	10	10	10	2	1	
	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Şəxsi inkişaf və karyera planlaşdırması	20			1	1			1
2	Xarici dildə ünsiyyət	50	2	2	1	1			2
3	Sahibkarlıq	20			1	1			1
4	İKT-dən istifadə	50	2	2	1	1			3
	Baza modulu üzrə cəm:	140	4	4	4	4	0	0	
	Peşə-ixtisas fənləri (modulları), nəzəri	280	8	8	8	8	0	0	
5	Dəmir yolu və süni qurğuların quruluşu.	70	4	5					2
6	Dəmir yolu və süni qurğuların təmiri və cari saxlanması	80			4	4			2
7	Dəmir yolu və süni qurğuların istismarı və onlara texniki xidmət	50			3	2			3
8	Texniki istismar qaydaları və təlimatlar	30		3					2
9	Elektrik qurğularının texniki istismar qaydaları	30			1	2			2
10	Dəmir yolunun ümumi kursu	20	4						2
	İstehsalat təlimi (praktik modullar)	700	20	20	20	20	0		
	Emalatxana (PTM)	140	4	4	4	4			
	İşgötürən	560	16	16	16	16			
	İstehsalat təcrübəsi	80					40		
	Tələbələrin maksimum məcburi dərslər yükü	1200	32	32	32	32	40		
	Məsələt saatları:	20							20
	YEKUN	1220							

Modulların spesifikasiyası

Modulun adı: İKT-dən istifadə
Modulun kodu: 1
Təlim nəticəsi 1: İnternetdə məlumatlar tapmağı, qiymətləndirməni və idarə etməni bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Müvafiq məlumat göstəricilərini (verilənlər), məlumat və rəqəmsal məzmunu müəyyən edir.
2. Müvafiq məlumat göstəricilərinin, məlumat və rəqəmsal məzmunun keyfiyyətini dəyərləndirir.
3. Rəqəmsal mühitlərdə məlumat göstəricilərini, məlumatları və rəqəmsal məzmunu idarə
Təlim nəticəsi 2: Sosial media vasitələrindən istifadə edir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Müvafiq rəqəmsal texnologiyalar vasitəsilə peşəkarcasına işləyir.
2. Müvafiq rəqəmsal texnologiyalardan istifadə etməklə məlumat göstəricilərini, məlumat və rəqəmsal məzmunu paylaşır.
3. Rəqəmsal texnologiyalar vasitəsilə öz işlərini yerinə yetirir.
4. Müvafiq rəqəmsal texnologiyalar vasitəsilə peşəkarcasına davranır.
5. Peşəkar şəbəkə vasitəsilə ünsiyyət qurur.
6. Rəqəmsal kimliyi idarə edir.
Təlim nəticəsi 3: Rəqəmsal məzmun hazırlayır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Müvafiq formatlarda peşəkar rəqəmsal məzmunu hazırlayır.
2. Yeni müvafiq məzmun hazırlanması üçün mövcud rəqəmsal məzmunu inteqrasiya edərək uyğunlaşdırır.

3. Müəlliflik hüququ və lisenziyaların məlumat göstəricilərinə, məlumat və rəqəmsal məzmununa necə tətbiq edilməsini təsvir edir.
Təlim nəticəsi 4: İKT-dən təhlükəsiz şəkildə istifadə üsullarını tətbiq edir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Müvafiq cihazları qoruyur.
2. Şəxsi məlumat və məxfiliyi qoruyur.
3. Cihazlardan istifadə edərkən sağlamlığını qoruyur
4. Cihazlardan istifadə edərkən ətraf mühiti qoruyur.
Təlim nəticəsi 5: Sadə texniki problemləri həll edir.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Müvafiq cihazları işlədərkən yaranmış texniki problemləri həll edir..
2. Texnologiyalardan istifadə etməklə işlə əlaqəli müvafiq ehtiyacları müəyyən edərək, bunların texnoloji həlli yollarını seçir.
3. Öz rəqəmsal bacarılarındakı çatışmazlıqları müəyyən edir.
4. Öz rəqəmsal bacarıqlarındakı çatışmazlıqları aradan qaldırmaq üçün inkişaf planını təqdim edir.
Modulun adı: Şəxsi inkişaf və karyera planlaşdırması
Modulun kodu: 2
Təlim nəticəsi 1: Özünü tanımağı və şəxslərarası münasibətləri tənzimləməni bacırır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Stresi idarə edir və emosiyaları tənzimləyir.
2. Pozitiv düşünür və özünü qiymətləndirir.
3. Empatiya qurur və dinləyir.
4. Şəxslərarası münasibətləri effektiv idarə edir və mübahisələri həll edir.
5. İnamlı ünsiyyət qurur.
Təlim nəticəsi 2: Düşünməyi və problemləri həll edərək qərarlar qəbul etməyi bacırır.
Qiymətləndirmə meyarları

1. Məqsədlərini müəyyənləşdirir və qərarları qəbul edir.
2. Problemləri həll edir.
3. Tənqidi və yaradıcı düşünür
4. İcra edir və davamlılığı təmin edir.
Təlim nəticəsi 3: Karyera məqsədlərini müəyyən edir və müasir iş axtarma və müraciət üsullarından istifadə etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Karyera anlayışının mənasını izah edir.
2. Karyera məqsədlərinin müəyyən edilməsi yollarını araşdırır.
3. Müasir iş axtarma və müraciət üsullarından istifadə edir.
4. Peşəkar inkişafın üsul və mərhələlərinə tətbiq edir.
Modulun adı: Sahibkarlıq
Modulun kodu: 3
Təlim nəticəsi 1: Sahibkarlıq ideyalarını, imkanlarını müəyyən etməyi və qiymətləndirməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Sahibkarlığın mahiyyətini izah edir
2. Sahibkarlıq fəaliyyəti üçün əlində olan imkanları müəyyən edir.
3. Sahibkarlıq ideyalarını müəyyənləşdirir
4. Sahibkarlıq ideyasını qiymətləndirir.
Təlim nəticəsi 2: Sadə biznes layihəsini hazırlayır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Biznes planın məqsəd və strukturunu izah edir.
2. Marketing planını hazırlayır.
3. Satış və insan resurslarını planlaşdırır.
4. İnvestisiya və maliyyə planını hazırlayır
5. Büdcəni planlaşdırır
6. Qeyri-müəyyənlik və risk hallarında necə qərar qəbul edəcəyini təsvir edir.
Təlim nəticəsi 3: Sahibkarlıq ideyalarını necə həyata keçirməli olduğunu göstərir.

Qiymətləndirmə meyarları
1. Yaradılan müəssisənin hüquqi məsələlərini təsvir edir.
2. Sahibkarlıq prosesində başqaları ilə səmərəli əməkdaşlıq üçün nə edəcəyini təsvir edir.
3. Biznes plan hazırlanmasından sonrakı addımlarını müəyyən edir
Modulun adı: Xarici dildə ünsiyyət
Modulun kodu: 4
Təlim nəticəsi 1: Gündəlik məsələlər, təhsil, iş, iş yerində sağlamlıq və təhlükəsizlik mövzularında ünsiyyət qurmağı və özünü ifadə etməyi bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Gündəlik həyatda sadə cümlələr ilə özünü ifadə edir;
2. Təhsil mövzusu ətrafında olan mətnləri təhlil edir;
3. İş həyatında istifadə olunan əsas anlayışlardan istifadə edərək öz sahəsini təsvir edir;
4. İş yerində sağlamlıq və təhlükəsizlik qaydalarını xarici dildə sadalayır.
Təlim nəticəsi 2: Gündəlik məsələlər üzrə baza səviyyəsində ünsiyyət qurmağı bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Müxtəlif ölkələrə səyahətlə bağlı müzakirələrdə iştirak edir;
2. Ətraf mühitlə bağlı ilkin anlayışları təsvir edir;
3. Maliyyə ilə bağlı məsələlərdə ünsiyyət qurur;
4. Gündəlik xəbərlərlə bağlı fikir mübadiləsi aparır.
Təlim nəticəsi 3: Müasir texnologiya ilə bağlı terminləri bilir və diskussiyyalar aparmağı bacarır.
Qiymətləndirmə meyarları
1. Ünsiyyətin müxtəlif növlərini tətbiq edir;
2. Müxtəlif rəqəmsal texnologiyalardan məlumat almaq üçün istifadə edir;
3. Texnologiyanın əhəmiyyətini şərh edir.

Modulun adı: Dəmir yolu və süni qurğuların quruluşu
Modulun kodu: 5
Təlim nəticəsi 1: Torpaq yatağına olan tələbləri, qruntların xarakteristikası əndazənin növlərini və ölçülərini, əndazəsiz yüklərin növlərini və dərəcələrini, rels yollarının birləşməsi və kəsişməsinin növlərini, yol dəyişənlərin konstruksiyasını, yoldəyişən tirlər və piltələri, adi birtərəfli və simmetrik yoldəyişənin ölçülərini müəyyən edir.
Təlim nəticəsi 2: Yolun planı və profilini, ayırma zolağını, torpaq yatağının eninə profillərini, mürəkkəb şəraitdə torpaq yatağının konstruksiyasının xüsusiyyətlərini, suaxıdıcı qurğuları və tikililəri, torpaq yatağının deformasiyalarının aşkar edilməsini, körpülərdə və tunellərdə yolun quruluşunu, yola təsir edən qüvvələrin mahiyyətini bilir.yol təsərrüfatının yollarının birləşməsi və kəsişməsinin növlərini, yoldəyişən qurğuların xidmət müddətini, təmirlər arası müddəti müəyyən edir.
Təlim nəticəsi 3: Yol təsərrüfatının yollarının birləşməsi və kəsişməsinin növlərini, yoldəyişən qurğuların xidmət müddətini, təmirlər arası müddəti müəyyən edir. Relslərin tiplərini, şpalların növlərini və tiplərini, rels bərkidicilərinin növlərini və tiplərini, ballas qatının təyinatını, dəmir yolu keçidlərini, yolun əyri və düz sahələrində rels təkər izlərini saxlanma normalarını, keçid əyriləri haqqında məlumatları və şablonla yolun enini və relslərin səviyyəsini ölçməyi bilir aparılmasının əsaslarını, yol işlərinin təsnifatını, yol təsərrüfatının pasportlaşdırılması və idarə edilməsini, yolun vəziyyətinə nəzarəti qaydalarına əməl etməyi bilir.
Modulun adı: Dəmir yolu və süni qurğuların təmiri və cari saxlanması
Modulun kodu: 6
Təlim nəticəsi 1: Nasazlığın aşkar olunması barədə xəbərdarlığı, yollara texniki baxışın müddətləri və qaydaları haqqında bilir.
Təlim nəticəsi 2: Yolun cari saxlanışının planlaşdırılması, yolun vəziyyətinin qiymətləndirilməsi, yolun uzununa profil və səviyyə üzrə düzləndirilməsi, relsarası məsafələrin tənzimlənməsi və itələnməsi, yolun rixtovkası, relslərin tək-tək dəyişdirilməsi, calaqsız relsli yollarda temperatur aralıqlarının saxlanması qaydalarını bilir.
Təlim nəticəsi 3: Yolun qarla mübarizədən, qumdan, daşqından leysan yağışlarından qorunmasını, yol işlərinin görülməsində əməyin təhlükəsizliyinin təmin olunmasını, yol işlərinin hasarlanmasını, ətraf mühitin mühafizəsi məsələlərini bilir.

Modulun adı: Dəmir yolu və süni qurğuların istismarı və onlara texniki xidmət
Modulun kodu: 7
Təlim nəticəsi 1: : Rels izinin texniki şərtləri, quruluş normativləri və saxlanması Dəmir-beton şpallar üçün W-14 "FOSSLO" sistemli rels bərkidicilərini bilir və praktik tapşırıqları yerinə yetirməyi bacarır.
Təlim nəticəsi 2: Relslər və bərkidiciləri, şpallar və yerdəyişən tirlərini bilir və tətbiqini bacarır.
Modulun adı: Texniki istismar qaydaları və təlimatlar
Modulun kodu: 8
Təlim nəticəsi 1: Dəmir yol nəqliyyatı işçilərinin ümumi vəzifələrini, ümumi qaydalar və əndazənin növlərini, yol təsərrüfatının tikili və qurğularını, torpaq yatağının ölçülərini, yolun üst quruluşu və süni qurğuları, relslərin tiplərini və yoldəyişənlərin markalarını, əmir yolların kəsişmələrini, keçidləri və birləşmələri, yol işarə və nişanları bilir.
Təlim nəticəsi 2: Lokomotiv və vaqon təsərrüfatının, su təchizatı və kanalizasiyasının tikili və qurğularını, bərpa vasitələrini, stansiya təsərrüfatının, işarəvermə, rabitə və hesablama texnikası tikili və qurğularını, işarələri, görünən işarələri, səs işarələrini, dəvətedici işarənin mənasını, işıqforların(giriş, çıxış, marşrut və keçid, çəpərləyici və qoruyucu, xəbərdaredici və təkrarlayıcı, lokomotiv işıqforları) növlərini və təyinatını, keçid işıqforunun şərti-icazəverici işarəsini, fəaliyyət işıqforlarının nişanlanmasını bilir
Təlim nəticəsi 3: Dəmir yolu elektrik təchizatının tikili və qurğularını, tikili və qurğulara baxış və onların təmiri, hərəkət tərkibi və xüsusi hərəkət tərkibinə ümumi tələbləri, təkər cütləri və tormoz avadanlıqları və avtoqoşqu qurğularını, hərəkət tərkibin o cümlədən özü hərəkət edən xüsusi hərəkət tərkibinin texniki xidməti və təmirini, vaqonların texniki xidməti və təmirini, qatarların hərəkət qrafikini, bölmə məntəqələrini, stansiyanın texniki işinin təşkilini bilir.

Modulun adı: Elektrik qurğularının texniki istismar qaydaları
Modulun kodu: 9
Təlim nəticəsi 1: İstilik, elektromaqnit və radioaktiv şüalanmalardan mühafizəni, elektrik cərəyanından xəsarət alan adama ilk yardım göstərilməsini bacarır
Modulun adı: Dəmir yolunun ümumi kursu
Modulun kodu: 10
Təlim nəticəsi 1: Dəmiryol nəqliyyatının elektrik hərəkət tərkibləri barədə ümumi məlumatlar, elektrik lokomotivlərinin mexaniki hissələri, sabit cərəyan elektrik lokomotivlərinin elektrik avadanlıqlarını, dəyişən cərəyan elektrik lokomotivlərinin və qatarlarının xüsusiyyətlərini bilir və onların dəmir yolu nəqliyyatında praktiki tətbiqini bacarır.
Təlim nəticəsi 2: Avtonom qida mənbəli lokomotivlər barədə ümumi məlumatları, dizel lokomotivlərinin prinsipial sxemini, dizel qatarı, avtomatris, motolokomotiv və qazturbin lokomotivlərini, lokomotiv təsərrüfatını, qatarla təsir edən qüvvələr və lokomotivlərdə dartı qüvvəsinin yaranma prosesini, vaqonların təsnifatı və təyinatı, avtomatika və telemexanika qurğularının vəzifəsi və təsnifatını, dəmiryol nəqliyyatında rabitə sistemlərinin növləri və onlara xidmət, bölmə məntəqələrinin təyinatı və təsnifatı, qatarların hərəkət qrafikinə əhəmiyyətini və təsnifatını, metropolitenlər haqqında ümumi məlumatları bilir və lokomotivlərə xidmətin təşkilini bacarır.

Təhsil proqramlarına dair qeydlər

1. Ümumi orta təhsil bazasından qəbul olunmuş və texniki peşə təhsili ilə yanaşı, tam orta təhsil alanlar üçün təşkil edilən qruplarda peşə təhsilinin dövlət standartında göstərilmiş "Ana dilində ünsiyyət" səriştəsi "Azərbaycan dili", "Xarici dildə ünsiyyət" səriştəsi "Xarici dil", "İnformasiya texnologiyaları" səriştəsi "İnformatika", "Hesablama əməliyyatlarını yerinə yetirmə" səriştəsi isə "Riyaziyyat" fənni proqramına inteqrasiya olunmuş şəkildə, həmçinin ixtisasın tələbləri nəzərə alınmaqla uyğunlaşdırılmış proqram əsasında tədris edilir.
2. Tələbələrin sayı 15 (on beş) və daha çox olan qruplarda müvafiq maddi-texniki baza və ixtisas müəllimləri olduğu halda aşağıdakı fənlərin tədrisi 2 (iki) qrupa bölünə bilər:
 - 2.1. tədris digər dillərdə aparılan siniflərdə "Azərbaycan dili - dövlət dili kimi";
 - 2.2. tədris dilindən asılı olmayaraq bütün siniflərdə "Xarici dil", "Fiziki tərbiyə".
 - 2.3. "İnformatika" fənni üzrə praktiki məşğələlər.
3. İnformatika kabineti olmayan peşə təhsili müəssisələrində "İnformatika" fənni üzrə praktik məşğələ keçirilmir.
4. "Xarici dil" fənnində tədrisi nəzərdə tutulan xarici dilin seçimi zamanı tədris qruplarında təhsil alan tələbələrin mütləq çoxluğu nəzərə alınaraq ümumtəhsil pilləsində təhsil aldıkları "əsas xarici dil" əsas götürülür.
5. Tədris ilinin birinci yarısında qrupda tələbələrin sayının azalması tədris planı ilə müəyyən edilmiş müvafiq fənlərin tədrisində qrupun iki qrupa bölünməsinə məhdudiyyət yaratmır.
6. Pilot peşə təhsil müəssisələrində Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2019-cu il 11 mart tarixli 86 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş "Peşə təhsili müəssisələrinin ayrı-ayrı peşə istiqamətləri üzrə tədris qruplarında orta sıxlığın müəyyən edilməsi haqqında" qərarın 3-cü bəndinə uyğun olaraq tədris qruplarında təhsilalanların sayı 16 nəfərdən çox olduqda, laboratoriya və istehsalat təlimi dərslərində qruplar 2 yarımqrupa bölünə bilər. Pilot peşə təhsil müəssisələrinin siyahısı Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən müəyyən edilir.
7. Pilot peşə təhsili müəssisələrində və pilot layihələrdə "Peşə təhsili haqqında" qanunun 11.2. maddəsinə müvafiq olaraq işəgötürənlərin istehsalat təcrübəsinə rəhbər təyin etdiyi mütəxəssislərə təhsil müəssisəsi tərəfindən təcrübə saatları üçün nəzərdə tutulmuş haqq ödənilə bilər. Pilot peşə təhsil müəssisələri və pilot layihələrin siyahısı Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən müəyyən edilir.
8. Nəqliyyat vasitələri sürücülərinin hazırlanması heyata keçirən ixtisaslar üzrə tədris Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 1999-cu il 15 mart tarixli 41 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş "Nəqliyyat vasitələri sürücülərinin hazırlanması və onların ixtisasının artırılması kursları haqqında Əsasnamə" (mövcud dəyişikliklərlə) əsasında, həmçinin Azərbaycan Respublikası Daxili İşlər Nazirliyinin Baş Dövlət Yol Polisi İdarəsi və Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi ilə razılaşdırılmış, Elm və Təhsil Nazirliyi tərəfindən təsdiq edilmiş müxtəlif kateqoriyalı avtomobil nəqliyyatı vasitələri sürücülərinin hazırlanması üçün mövcud tədris plan və proqramlarına uyğun aparılır.
9. Traktorlar və digər mexaniki nəqliyyat vasitələrini idarə etmək üçün sürücü hazırlayan ixtisaslar üzrə Azərbaycan Respublikası Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin Kollegiyasının 30 may

2012-ci il tarixli 05/2012-1 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Traktorlar və digər mexaniki nəqliyyat vasitələrini idarə etmək üçün imtahanların qəbulu və sürücülük vəsiqəsinin verilməsi haqqında təlimat" (mövcud dəyişikliklərlə) və Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 1999-cu il 15 mart tarixli 41 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş "Nəqliyyat vasitələri sürücülərinin hazırlanması və onların ixtisasının artırılması kursları haqqında Əsasnamə" (mövcud dəyişikliklərlə) əsasında, həmçinin traktor və digər mexaniki nəqliyyat vasitələrini idarə etmək üçün sürücülərin hazırlanması və onların ixtisasının artırılması proqramı üzrə təlim kursunun tələblərinə uyğun aparılır.

10. Dual və axşam qrupları üçün hazırlanmış tədris planları tətbiq edilən peşə təhsil müəssisələri və qrupların (ixtisasların) siyahısı Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən müəyyən edilir.
11. Kənd təsərrüfatı istiqaməti üzrə olan ixtisasların bəzilərinə seçmə modulu kimi təqdim olunan modullar seçilərkən regionun iqtisadi xüsusiyyəti nəzərə alınır.
12. STEM Mərkəzi yaradılmış peşə təhsil müəssisələrində tədris olunan bütün ixtisaslar üzrə həftədə 2 (iki) saat olmaqla "Stem" fənni əlavə olaraq tədris olunur.